

PARAPSYKOLOGI

forskning och nyheter

Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, SPF

Nr 57 • April 2011

MAJ

Hur skapas medvetandet?

Konferens i Stockholm 2-8 maj

Är det något som skapas av hjärnan eller finns det redan? Är universum medvetet? Är medvetandet flexibelt i tid och rum? - Det är stora frågor som allt fler ställer sig.

Ett tvärvetenskapligt forum

2 - 8 maj i Aula Magna
Stockholms Universitet

Tema: **Brain, mind & reality.**

Huvudtalare: SIR ROGER PENROSE
nobelpristagaren LUC MONTAGNIER
DEEPAK CHOPRA

Under en vecka samlas, i ett tvärvetenskapligt forum, 200 av världens främsta forskare och personligheter inom området medvetande. 200 personer från sammanlagt 64 länder.

Forumet är öppet och anpassat för allmänheten. Det är anpassat för dig som vill få en större inblick i kopplingen medvetandet, hjärnan och universum.

Mer info på:
www.consciousness.arizona.edu/

MAJ

Göte Andersson, konstnär och upptäckare av psi-spåret, håller föredrag:

Från människans aura till psi-spåret

Utöver att ha upptäckt psi-spåret (som han detekterar med slagruta) har Göte också med sina enkla, men genomtänkta experiment upptäckt något han kallar energikropp, kanske det vi kallar auran?

Hans experiment utfördes med hjälp av en tonåring, Pontus, som var utrustad med vad som kan bedömas var en extraordinär perception. Experimenten visar vilka färger dessa energivirvar har, hur psi-spåret är uppbyggt, att de tankeformer Göte skapar, påverkas av magneter, att även träd har en energi kring sig och att psi-spåret går att använda för att hitta försvunna husdjur och föremål.

Tisdagen den 17 maj 2011 kl 19.00

Avgift: 100 kr, 50 för medlemmar.

Lokal: Sal 6, Valhallavägen 148, 1 tr ner
(Östermalms föreningsråd).

Kaffe serveras i en paus.

John Björkhems Minnesfond stödjer arrangemanget.

JULI

Parapsykologin debatteras i viktigt forum

Stor debatt i juli i Washington, då *American Psychological Association* ordnar en debatt mellan förespråkare och kritiker av parapsykologin, "**Debating Psychic Experience: Human Potential or Human Illusion?**"
Se notis 122 på hemsidan, samt notis 129.

AUG

En utflykt med slagruta och psi-spåret prel. den 27 augusti

Kanske inspireras du av Götes föredrag i maj.
Anmäl till Jens Tellefsen på telefon eller mejl.
Se sidan 2.

UR INNEHÅLLET

Notiser	2
Daryl Bems rapport om experiment med prekognition	3
Uri Geller bedömer mentalister i Kanal 5	4

Ordförande har ordet

Vårens program avslutas

Rapport från årsmötet

Årsmötet genomfördes planenligt. Ansvarsfrihet beviljades, valberedningen föreslog omval på alla, nytillskottet Sara Dupplis blev suppleant, Ingela Dahlberg blev adjungerad. Nya hedersmedlemmar blev professor Erlendur Haraldsson och William Roll, PhD. Årsmötet beslutade att inte höja medlemsavgiften, den är även i år 250 kr, 200 för pensionärer och studerande. Och med tanke på att det är den främsta inkomstkällan för SPF kan det vara värt att påminna och göra tydligt **vad man får för medlemsavgiften:** 1/ Nyhetsbrevet 2/ rabatt på föredrag 3/ rabatt på filmer på nätet (våra tidigare föredrag) samt 4) är med och stöder verksamheten.

Vår satsning PSI- 2020

Styrelsen presenterade på årsmötet en satsning PSI 2020, en plan på tio års sikt för att få fler medlemmar och nå ut med seriös information om forskningen i parapsykologi till fler, till skolor, bibliotek osv. Årsmötet ställde sig bakom satsningen. Vi återkommer till den i kommande nyhetsbrev.

Nyhetsbrev distribueras också i elektronisk form

I samband med PSI 2020 satsningen kommer vi att erbjuda det tryckta nyhetsbrevet även i elektronisk form. Nyheter kan nå ut snabbare och billigare samt det uppenbara skälet: hänsyn till miljön. Du som har tillgång till dator och känner dig bekväm med en sådan, får fr o m hösten ta emot eller skriva ut nyhetsbrevet på den, kanske delvis i färg. Du som inte har dator eller inte känner dig bekväm med en sådan ska självklart få nyhetsbrevet med vanlig post. Du som i fortsättningen kan ta emot nyhetsbrevet via mail eller via vår hemsida, meddela oss detta och din e-postadress (via edg.muller@comhem.se, så hjälper du till att spara både pengar och miljö.

Du som redan givit oss din e-post-adress kommer att få en förfrågan om dina möjligheter via e-post.

Föredragen under våren

Vår verksamhet för våren avslutas med ett föredrag **tisdagen den 17 maj** med konstnären **Göte Andersson** och på tema **Från människans aura till psi-spåret**. Utöver experiment med psi-spåret har han kommit in på upptäckter av något han kallar en energikropp hos människan. Apro på hans tema kan vi nämna att tidsskriften *Journal of Scientific Exploration* har blivit intresserad att publicera en rapport med några av de försök han gjort, detta efter att den person som åtagit sig att recensera min bok *Conscious Connections*, där jag ägnar särskilt utrymme åt Götes försök, blev särskilt intresserad av Götes experiment, då han kände igen likheten med Reichenbachs försök.

Vi kan nu också nämna **höstens första arrangemang**. Det blir som vanligt **en utflykt** med Jens Tellefsen, med **slagruta och psi-spåret**, med ny inspiration av Götes föredrag. Prel. datum blir 27 augusti.

Meddela intresse senast 20 augusti, per e-post (jate@kth.se) eller mobiltelefon 070-52 63 163, så meddelar Jens var och när.

Första föredraget i höst blir prel. 21 september.

Om detta nyhetsbrev

Med tanke på vår något osäkra ekonomi väntar vi med större nummer till hösten, om vi får ett starkt stöd från er medlemmar (genom att ni förnyar medlemskapet).

Webbsidan **parapsykologi.com** är nu vår. Vi, dvs SPF har fått domänen www.parapsykologi.com av Torbjörn Sasseresson. Hans(webb)adress är : <http://torbjornsasseresson.com>, en nät-tidning som bland annat tar upp parapsykologi och remote viewing. Besökare till parapsykologi.com kommer att skickas vidare (redirect) till vår egen ordinarie hemsida med ändelsen ".se".

Idén att skicka med en affisch om kommande föredrag upprepar vi nu, denna gång om Göte Anderssons föredrag. Vi är beroende av denna praktiska hjälp från er medlemmar, att sät-

ta upp och sprida affischer. Vi är tyvärr bara några få idag som jobbar praktiskt med verksamheten, så vi behöver fler.

Notiser

Särskilt utrymme ägnar vi här åt Daryl Bems rapport om experiment med pre-kognition i ansedda *Journal of Personality and Social Psychology*. En artikel som nu bara är notis (140) är en artikel av Julie Beischel, sammanfattad av Edgar Müller, om hur forskning bedrivs med medier. Vi planerar att presentera den utförligare i höst.

Vi uppmärksammar den viktiga debatten till sommaren i USA, då *American Psychological Association* ordnar en debatt mellan förespråkare och kritiker av parapsykologin, ordnat och under ledning av Stanley Krippner (se notis 122), tillika hedersmedlem i SPF.

En ny bok har kommit ut om **Sco-le-experimentet**. The Scole Group är en liten församling i Norfolk, England, som på 90-talet hade seanser i en källarlocal där ytterst märkliga fenomen uppenbarade sig (se notis 136)! Det var trovärdiga vittnen, bl a Dr David Fontana (avled i höstas). Boken är författad av en av deltagarna och recenserad av Guy Lyon Playfair, en välkänd författare själv! Läs också Fontanas bidrag på sidan 282 i länken.

Göte Andersson, upptäckare av psi-spåret, håller föredrag:

Tisdag 17 maj 2011 kl 19.00

**Avgift: xxxxxx
Lokal: xxxxxx
xxxxx**

Från människans aura till psi-spåret

Utöver att ha upptäckt psi-spåret (som han deklarerar med slagruta) har Göte också med sina enkla, men genomtänkta experiment upptäckt något han kallar energikropp, kanske det vi kallar auran?

Hans experiment .....
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Ungefär så här ser affischen ut som vi gärna vill att våra medlemmar hjälper oss att sätta upp på lämpliga ställen om ni har möjlighet. Mejla *Edgar Müller* och beställ exemplar av affischen: edg.muller@comhem.se Vi tackar på förhand!

Daryl Bems rapport om experiment med prekognition

Publicerad i ansedda *Journal of Personality and Social Psychology*

Kan man "känna av" händelser i förväg? Den etablerade socialpsykologen Daryl Bem har undersökt studenters förmåga att veta något innan det inträffat, att "känna av" framtida händelser.

Denna rapport är uppseendeväckande av fyra skäl. För det första påstår rapporten att vi har förmågor som strider mot vår nuvarande kunskap om människan. För det andra är Daryl Bem en etablerad och väl respekterad socialpsykolog, för det tredje är det en tidskrift med mycket gott renommé, som efter sedvanlig peer-review-granskning godkänt att publicera den. För det fjärde har den vållat en debattstorm utan like, på flera vetenskapliga forum i USA och i flera ledande rikstidningar där, bl.a. New York Times. Därför är det naturligt att ägna visst utrymme åt den.

Daryl Bem har under några år genomfört 9 experiment med Cornell-studenter som stödjer att vi kan veta något innan det inträffat, eller "känna av" i förväg. Rapporten heter fullt ut: *Feeling the future: experimental evidence for anomalous retroactive influences on cognition and affect*, och har publicerats i marsnumret 2011, volym 100.

Den redaktionella kommentaren är mycket intressant och visas på länk i notis 138.

De fenomen Bem studerat är alltså *prekognition* (conscious cognitive awareness), att bli medveten om något, och *premonition* (affective apprehension), att få en föregående varning av en framtida händelse, som man inte på något annat sätt kunde ha förutsett. En av effekterna är på kognitiv nivå, den andra på känslomässig nivå.

I experimenten har det ingått mer än 1000 deltagare, alla studenter på Cornell, där Bem är verksam. I alla tester har Bem utgått från etablerade psykologiska effekter och testat för "retroaktiv påverkan" ge-

nom att "kasta om tiden", dvs. att kasta om ordningen mellan stimuli och respons: visste studenterna vad en dator skulle välja innan valet var gjort?

Data presenteras för **fyra effekter**, där tiden är omkastad: 1) att "prekognitivt" närma sig ett erotiskt stimuli, 2) att "prekognitivt" undvika negativt stimuli, 3) att retroaktivt ladda något (priming, "inpumpat" vetande) och 4) att retroaktivt vänja sig, och retroaktivt underlätta påminnelse eller minnet. Alla utom ett av experimenten gav statistiskt signifikanta resultat, med en sannolikhet att det bara är slump på $1.34 \cdot 10^{-11}$.

Kontroversen kring Daryl Bems rapport *Feeling the future* – vad handlar den om?

/GB

Kritiken mot Daryl Bems rapport (se notis 139) har dels varit från Wagenmakers m fl, dels från psykologen och (ärke-)skeptikern James Alcock (JA).

Den kritik Wagenmakers m fl framfört handlar om valet av statistisk metod – de menar att ett sk Bayesian t-test skulle ha använts, det tycker inte Bem. De menar också att man måste skilja på de första explorativa studierna och de senare replikationsstudierna och använda statistiska test som är konservativa snarare än liberala. Vidare påstår de att man inte gjort några korrigeringar för sk multipla analyser.

Mer intressant kritik kommer från James Alcock.

JA börjar med att skriva om (med betoning på om) parapsykologins historia som han ser den. Han avfärdar i förbigående flera tidigare stora forskningsprojekt såsom det av Rhine, Schmidt, remote viewing med Targ & Puthoff, Jahn samt Honorton och ganzfeld – hur ska man då beakta JA:s argument? Vart och ett av dessa områden är väl värda att diskuteras och kan inte avfärdas på några rader som han gör – det gör mig misstänksam. Hans kritik av Bem går kortfattat ut på att 1) män och kvinnor får välja olika slag av bilder (något granskarna inte upplevde som ett problem), 2) att nya bilder införs (kanske är Bem inte tydlig om varför de införs eller hur de

väljs), 3) att flera s.k. multipla analyser utförs utan att korrigera för detta.

Jan Dalkvist, som är känd som både kunnig och kritisk anser att JA:s argument är "värda att begrunda. Vi ska inte försvara dålig parapsykologisk forskning bara för att vara oense med kritikerna. Jag vidhåller att Bem har gjort parapsykologin en riktig björntjänst, som det kommer att ta år att reparera."

Att artikelgranskarna inte har upptäckt bristerna, menar Dalkvist "är ytterst märkligt. Kanske tidskriften ville ha lite reklam. Nu känner hela världen till den. Men förmodligen var det Bems goda rykte som socialpsykolog som var avgörande. Man får också tänka på att referees ibland är okunniga och/eller slarviga."

Med tanke på kommentarerna från redaktionen om hur rapporterna granskas (när artikeln skickas iväg för granskning har den inte några uppgifter om vem som skrivit den), så bör inte granskarna ha känt till att det var Bem som låg bakom rapporten. Bems experiment kan förstås ha varit så välkända att granskarna förstod vem som författat artikeln. Vad det gäller okunnighet, så är två av de tre granskarna specialister på just priming.

Den experimentella psykologen Joachim Krueger vid Brown University sa till *New scientist*, 11/11 2010: "Min åsikt är att detta är absurd och inte kan vara sant. Att kontrollera metodik är det första man ska göra. Men ärligt talat, jag hittar inget att angripa. Allt tycks vara i sin ordning."

Problem med multipla analyser

JA påpekar korrekt att det är illegitimt och missvisande att göra multipla tester på en datauppsättning utan att justera signifikansnivåerna för det antal separata analyser man gör. JA kan detta, men tycks inte förstå logiken bakom orden, menar Bem. De multipla tes-

Forts nästa sida

ter jag gjorde, påpekar Bem, gjorde jag för att visa att jag skulle få samma resultat och slutsats med olika statistisk bearbetning av samma data. Detta är något helt annat än att genomföra flera sk explorativa tester på olika delar av samma data och sedan dra slutsatsen post hoc att ett av dem visade en signifikant effekt.

Ett av skälen till att jag gjorde och rapporterade multipla analyser genom hela artikeln var, ironiskt nog, påpekar Bem, att möta en anklagelse som ofta kommer från skeptiker, påståendet att en försöksledare har använt flera statistiska test och sedan endast rapporterar de som gav signifikanta resultat. Tyvärr, när man har att göra med JA, går ingen bra tanke ostraffad – han missförstår och vänder den till kritik, menar Bem.

Adrian Parkers allmänna kommentar: Problemet är närmast psykologisk snarare än vetenskaplig: om en kollega utför ett experiment är vederbörande mer benägen att tro på detta resultat än på tio andra till synes välgjorda experiment.

Det verkar för mig, GB, vara i ganska elementära metodfrågor som JA menar att Bem har gjort fel. Debatten blir blandad då Bem är driven, van och får stöd av andra kunniga statistiker, bl a Jessica Utts, samtidigt som sakliga påpekanden blandas med olika slag av förolämpningar. Det kan vara så att Bem är lite väl kortfattad i detaljer i sin redovisning av försöken, men jag lutar åt att kritikerna än en gång till varje pris vill hitta bortförklaringar, så att de slipper konfronteras med ett ev. stöd för prekognition. Bem bemöter, tycker jag, kritiken på ett adekvat sätt. Men helt klart är åsikterna delade, även bland svenska parapsykologer. Utförligare kommentarer, se notis 128.

Distanskurs i parapsykologi

Caroline Watt vid Edinburgh University har utformat en kurs på Internet i parapsykologi, som "Norska sällskapet" beskriver i sin senaste tidning, och som kommer att bli notis 141 på hemsidan. Kursen rekommenderas. <http://www.koestlerparapsychology.psy.ed.ac.uk/cwatt/teach.html>

Uri Geller bedömer mentalister i Kanal 5

"Fenomen" är Kanal 5:s direktsända storunderhållning där några av Sveriges bästa mentalister och illusionister tävlar mot varandra. Som ensam-jury kommer en levande legend, Uri Geller att bedöma och kommentera de spektakulära, svåra och förbryllande nummer som de tävlande kommer att framföra. Självklart kommer många att höja ett ögonbryn av förvåning att Uri Geller är ensamjury – många menar ju helt klart att han är avslöjad som bluff, men som vi påmint några gånger kan detta klart ifrågasättas.

Om hjärtats roll och placebo skriver *EdgeScience* i nr 6, Jan-Mars 2011 (notis 130). Hjärtat tycks ha ett informations-energifält, ett elektromagnetiskt som hanterar information holografiskt. Forskaren McCraty ska nu testa om jordens energifält påverkas av mängder av mänskliga känslor och medvetande.

Frågan "Är Gud en fysiker?" ställs av fd fysikern, numera prästen, John Polkinghorn, från Oxford i tidskriften *Discover*, mars 2011 (notis 131).

Är detta Rysslands nya Rasputin, eller Rysslands Uri Geller, frågar sig en internet-länk om faith-healer Anatoly Kashpirovsky (notis 132). Kan man operera under hypnos?

Magasinet *Filter* ger kritisk insändare om *Vetenskap och Folkbildning* högsta betyg (notis 133). Angriparna från VoF är inte tillräckligt kompetenta för att kunna döma enligt en insändare som av Magasinet *Filter* får betyget: "den mest eleganta" av alla inkomna motreaktioner.

Om årets SSE-möte (Society for Scientific Exploration) i juni 2011 i

Colorado, om bl a icke-lokalitet, det subjektivas vetenskap, medvetandet och levande system (notis 134) med Larry Dossey, Dean Radin, Robert Jahn & Brenda Dunne (The Science of the Subjective) och Rollin McCraty (Consciousness and Living Systems).

En ny webb-sida, near-death.com/evidence.html, **mycket snyggt upp-lagd** om många fenomen och forskning kring NDE mm som talar för överlevnad av döden (notis 137). Sidan har rubriken *Scientific Evidence for Survival of consciousness after death* presenterar 51 skäl till och exempel på varför något överlever döden. Därefter presenteras alla de ledande forskare som ägnar sig åt denna forskning, med referenser mm. En ytterst värdefull webbsida alltså.

Ny tidskrift – Neuro Qantology, www.neuroquantology.com

En av våra medlemmar, Einar Hellbom har uppmärksammat oss på tidskriften *NeuroQantology*, en tvärvetenskaplig tidskrift, utgiven per kvartal (mars, juni, september och december) om neurovetenskap och kvantfysik. Förutom kvantfysikens mätproblem har den också fokus på kvant neurobiologi.

I nr 1 2011 har som tema drömmar, telepati och olika medvetandetilstånd.

Kan du ta emot nyhetsbrevet som e-post?

Var snäll anmäl dig då till edg.muller@comhem.se, så kommer nyhetsbrevet i forts. som e-post, och vi sparar både miljön och SPFs pengar.

•••••
• **Gåvor** •
• E-r M-r Sth •
• 1200 kr •
• Hjärtligt tack •
• för gåva! •
•••••

Nästa nyhetsbrev planeras till mitten av september.

Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, SPF

Postgiro: 35 17 57-0
Medlemsavgift: 250,-, för pensionärer och studerande 200,-
Ordförande: Göran Brusewitz, Dillgensväg 98, 13148 Nacka
Tfn hem: 08-466 98 58, Mobil: 0708-10 35 32
e-post: goran.brusewitz@parapsykologi.se
Vice ordförande: Jens Tellefsen
Kassör: Carina Landin
Sekreterare: Edgar Müller
Red. Nyhetsbrev: Göran Brusewitz
Layout: Merit Müller
Hemsida: www.parapsykologi.se
Ansv. hemsida: Jajja Deboussard
Tryckeri: Åsö Föreningsråds Tryckeri 08 - 644 72 10

